

Λαγουδερά - Σαράντι **Η Μαδαρή γιορτάζει 800 χρόνια Παναγίας του Άρακα** **5-9 Σεπτεμβρίου**

του Γιάννη Σπανού

Πάνω στα ψηλά Τροοδίτικα βουνά, σαν μυθικός βασιλικός αετός φωλιάζει η πάνσεπτη εκκλησία της Παναγίας του Άρακα. Οκτώ αιώνες τώρα, προστατευτικά σκεπασμένη από τα σύννεφα που στεφανώνουν την κορφή της Μαδαρής, η Παναγία του Άρακα διατηρεί το λαμπρό μεγαλείο της αρχιτεκτονικής της και τις εξαισίες τοιογραφίες που συνιστούν ένα ακατάλυτο διαιώνιο θαύμα της Βυζαντινής αγιογραφικής τέχνης.

Οκτακόσια χρόνια τώρα, η Παναγία του Άρακα, ανάμεσα στα Λαγουδερά και στο Σαράντι είναι καταφυγή της Ορθόδοξης ψυχής του λαού μας, είναι έπαλξη της Ελληνικής του ελπίδας, είναι προπύργιο των λυτρωτικών του πόθων. Και το άγιο δισκοπότηρό της ανεξάντλητη πηγή δύναμης, ζωής και καταξίωσης του αγωνιζόμενου ανθρώπου.

Γράφει ο άγνωστος αγιογράφος σ' ένα τμήμα του αγιογραφημένου τοίχου, πάνω από τη βόρεια θύρα:

«Ανιστορήθη ο πάνσεπτος ναός της Υπεραγίας Θεοτόκου του Άρακος, δια συνδρομής και πολλού πόθου κυρού Λέοντος του αυθέντου, μηνί Δεκεμβρίω ενδικτιώνι (1192) από κτίσεως κόσμου».

Όπως συμβαίνει με τα περισσότερα ιστορικά οικοδομήματα της Βυζαντινής εποχής των μέσων χρόνων και στην περίπτωση της Παναγίας του Άρακα η παράδοση προβάλλει το θρύλο:

Ένα γεράκι άρπαξε μια πέρδικα και φώλιασε σ' ένα βάτο. Τρέξαν οι χωριανοί να

πιάσουν την πέρδικα. Ανάμεσά τους κι η γυναίκα του Λέοντος. Κι ενώ ψάχναν βρήκαν στη ρίζα του θάμνου τη μικρή εικόνα της Παναγίας, δίπλα στην πηγή του αγιάσματος. Και κτίσαν την εκκλησία της Παναγίας του Άρακα που πήρε το χαρακτηρισμό από το γεράκι (Ιέραξ-Ιέρακας-άρακας).

Σπάνιας αξίας οι τοιογραφίες, Φημισμένος ο Παντοκράτορας στο θόλο. Ανάλογα με την οπτική γωνία του προσκυνητή, η όψη του Παντοκράτορα είναι διαφορετική. Συνοφρυωμένος και τιμωρός των αμαρτωλών στη μια όψη, λυπημένος για τις αμαρτίες του κόσμου στην άλλη και από την άλλη γωνία φαίνεται το ύφος της αγάπης και της καλοσύνης.

Κατά την παράδοση ένας Τούρκος καδής (δικαστής) εισήλασε κάποτε στην εκκλησία με τον υπασπιστή του. Άρπαξε την εικόνα και την πέταξε από ένα ύψωμα. Μα το εικόνισμα δεν έπεφτε στο βάραθρο. Έμεινε αιωρούμενη η εικόνα. Κι ο καλοκαιρινός ουρανός συνέφιασε για την ιεροσυλία. Ξέσπασε χαλαζοθύελλα. Και το χαλάζι, σε μέγεθος αυγού χτύπησε κατακέφαλα τον καδή και το σκότωσε.

Έντρομος ο υπασπιστής παρακάλεσε την Παναγία να σταματήσει τη θεομηνία κι έκανε τάμα να προσφέρει ασπμένο χαλάζι στο μέγεθος του αυγού.

Κόπασε η καταιγίδα, το τάμα έγινε. Κι από τότε, κάθε που ξεσπούσε χαλαζοθύελλα οι Σαραντιώτες κι οι Λαγουδεριώτες έπαιρ-